Kortlagning tækifæra

Til að hagnýta gervigreind

September 2025

SÓKNARÁÆTLUN HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Brynjólfur Borgar Jónsson
datalab.is/radgjof

DATALAB

Brynjólfur Borgar Jónsson | Binni Borgar

- M.Sc. tölfræði (Bristol 2003) og B.A. sálfræði (HÍ 1998)
- 25+ ár í gagnabransanum:
  - Morgunblaðið (1998), Norðurljós (2000)
  - Nám og störf í Englandi (2002-2006)
  - Landsbankinn (2006)
  - Capacent ráðgjöf (2009)
  - Marel (2015)
  - DataLab (2016), stofnandi og framkvæmdastjóri

DATALAB

Teymið

INGÓLFUR

BINNI

STELLA

HELGA

MARÍA

DENNIS

SIGGI

FANNAR

KRISTOFER

BERGUR

stafræn gögn → DATALAB ← gagnatækni

Klár í gervigreind síðan 2016

framleiðum snjallar lausnir

veitum ráðgjöf

Gervigreind | Einföldun

Spálíkön

Traditional AI

Ai

Spunagreind

Generative AI

Töluleg gögn [structured] Spáir fyrir um næsta gildi => tölugildi.

"Plateau of Productivity"

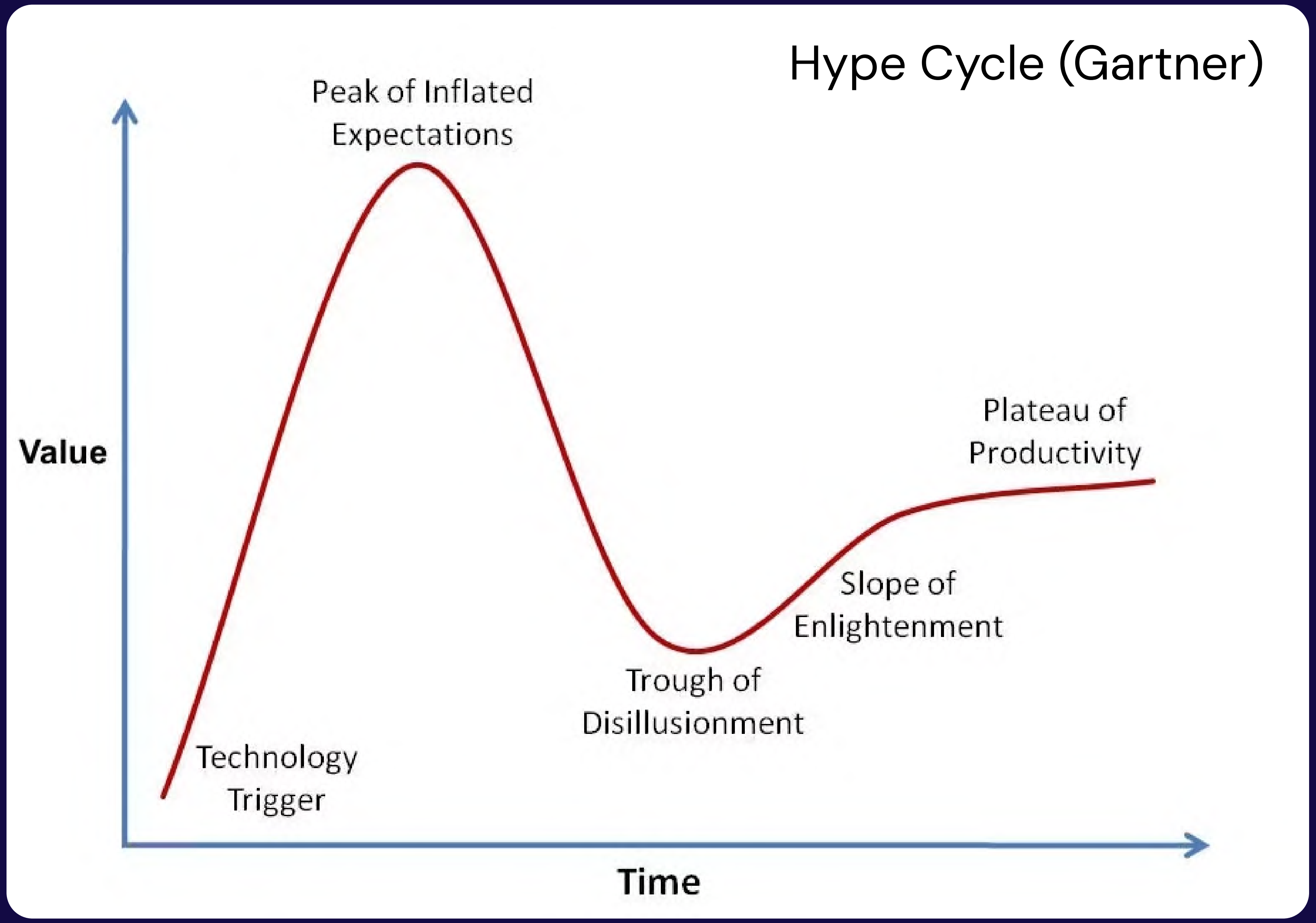

Texti, kóði, myndefni og hjóð [unstructured] Spáir fyrir um næsta gildi => orð

"Peak of Inflated Expectations"

Gervigreind ≠ Sjálfvirkni

Kaffivél. Ýti á takka. Vél býr til kaffibolla sem hún telur mig langa í þessari stundu.

Gervigreind

Lærir - Hugsar - Framkvæmir →

← Framkvæmir

Kaffivél. Ýti á takka. Vél býr til sama kaffibolla og síðast.

Sjálfvirkni

Með gervigreind verður hugbúnaður fær um að taka sjálfstæðar ákvarðanir út frá gögnum án þess að allar undantekningar séu forritaðar fyrirfram.

Árangursrík innleiðing gervigreindar hefst á góðu samtali

DATALAB

Hagnýting gervigreindar hjá sveitarfélögum

Binni Borgar : Jun 9, 2025

DataLab · Kortlagning tækifæra

"Skoða hvernig sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu geta nýtt sér tækni gervigreindar á sameiginlegum vettvangi til að auka skilvirkni og bæta þjónustu við íbúa."

Fókus á hagnýtingu

Hvaða hugmyndir að hagnýtingu gervigreindar á að setja í forgang?

Tækifærin eru víða en það getur reynst vandasamt að velja viðfangsefni sem bæði hafa ávinning fyrir reksturinn, starfsfólk og íbúa og eru raunhæf á þessum tímapunkti.

DATALAB

Sérfræðingar DataLab hafa mikla reynslu af því að vinna úr slíkum hugmyndum og meta þær svo hægt sé að taka upplýsta ákvörðun um næstu skref.

Kortlagning tækifæra

Hjá SSH

SSH setti saman verkefnishóp sem samanstóð af fulltrúum sveitarfélaganna sjö.
Enn fleira starfsfólk sveitarfélaga tók þátt í einstökum samtölum við vinnslu verkefnisins.

Brynjólfur Borgar Jónsson

Stofnandi og framkvæmdastjóri

Sigurður Óli Árnason

Gervigreindarsérfræðingur og vöruþróunarstjóri

Helga Dís Halldórsdóttir

Sérfræðingur í gagnavísindum og gervigreind

Hugmyndir sóttar	Allt að 30 góðar hugmyndir	Topp 10	Niðurstöður
Júní 2025	Júlí 2025	Ágúst 2025	September 2025
Hugvekja um gervigreind. Hugmyndir að hagnýtingu AI sóttar í samtölum við öll sveitarfélögin.	Listi yfir hugmyndir og úrbótaverkefni lagður fram, flokkaðar, metnar og skilgreindar. Unnið með 23 hugmyndir og úrbótaverkefni.	Samtöl við sveitarfélög um hugmyndir og úrbótaverkefni. Frá 23 í Topp 10 út frá endurgjöf sveitarfélaga.	Ítarleg umfjöllun um Topp 10. Tillaga DataLab að Topp 3. Skjalfest og miðlað.

Sérfræðingar DataLab áttu samtöl við fjölda einstaklinga hjá sveitarfélögunum sjö. Upp úr þeim var unninn listi af tækifærum ásamt mati á virði þeirra og fýsileika.

DATALAB

Allar hugmyndir komu því frá sveitarfélögunum.
Og voru þær jafnframt rýndar af fulltrúum sveitarfélaganna.

DATALAB

Niðurstöður

Kortlagning tækifæra
í hagnýtingu gervigreindar

Unnið af DataLab

fyrir Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

September 2025

SÓKNARÁÆTLUN HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

DATALAB

Útgáfa 2

LYKILATRIÐI

Sameiginleg verkefni

Sveitafélögin sinna sömu verkefnum og mæta svipuðum áskorunum en á ólíkum skala. Þau eru meðvituð um gildi samstarfs enda vinna þau saman á mörgum sviðum.

Gervigreindin verður innleidd

Það liggur fyrir að gervigreind verður innleidd með einum eða öðrum hætti í starfsemi sveitarfélaga á næstu árum til að leysa fjölbreytt verkefni og mæta áskorunum sem eru oftar en ekki sameiginlegar. Samstarf er því augljós leið til að ná árangri á þessu sviði með skilvirkari hætti en ella.

Samstarf

Samstarf lykillinn að því að jafna leikinn á milli stærri og minni sveitarfélaga, stuðlar að yfirfærslu þekkingar og samræmingu þvert á sveitarfélögin.

ÚRBÓTAVERKEFNI

En samstarf á sviði gervigreindar og sameiginleg gervigreindarverkefni krefjast úrbóta á ýmsum sviðum. Því var ákveðið að draga einnig fram ákjósanleg úrbótaverkefni, samhliða hugmyndum að hagnýtingu gervigreindar.

Úrbótaverkefni eiga það sameiginlegt að liðka fyrir samstarfi um hagnýtingu gervigreindar á sameiginlegum vettvangi sveitarfélaganna sjö.

Fyrst og fremst er verið að tryggja að sveitarfélögin komi sér saman um ákveðin grundvallaratriði sem kalla má forsendur farsæls samstarfs um hagnýtingu gervigreindar.

Sameiginleg sýn og verklag í þessum málaflokki auðveldar samstillt átak og samræmd meðhöndlun gagna má kalla tæknilega forsendu þess að samstarfsverkefni um hagnýtingu gervigreindar gangi upp.

ÚRBÓTAVERKEFNI SEM NEFND VORU Í SAMTÖLUM

Átta úrbótaverkefni

Fjögur enduðu á
Topp 10

- Samræmd meðhöndlun gagna
- Samræmd gervigreindarstefna og verklag
- Samráðsvettvangur um gervigreind
- Sameiginlegur rekstur upplýsingatækni
- Sameiginleg þróun lausna með opið hugbúnaðarleyfi
- Gervigreind í skólum
- Sveitarstjórnargögn hjá Hagstofu / Hagstofa sveitarfélaga
- Sameiginleg innkaup og samnýting hugbúnaðarleyfa

HUGMYNDIR SEM NEFNDAR VORU Í SAMTÖLUM

Fjórtán hugmyndir (1/2)

Sex enduðu á

Topp 10

Sjálfvirk svörun við umsóknum og fyrirspurnum (þjónustuspallmenni)
Spunagreind fyrir byggingarfulltrúa
Spunagreind fyrir félagsþjónustu
Spálíkan fyrir lýðfræðilega þróun
Fundargerðir
Spálíkan fyrir úrgang og losun
Gagnagreining fyrir skipulag
Greining umsagna og ábendinga með gervigreind

Fjórtán hugmyndir (2/2)

Úrvinnsla skjala með gervigreind
Digital Twin City
Aukin sjálfvirkni
Þjónustuspjallmenni fyrir íbúa
Vaktaskipulag
Snjöll mælaborð

TOPP 10

BYGGIR Á MATI SVEITARFÉLAGA

og faglegu mati DataLab

Topp 10

Hugmyndir H1-H6 þóttu áhugaverðar og raunhæfar.
Um er að ræða einföld og flóknari verkefni á sviði spunagreindar, spálíkana, sjálfvirknivæðingar (með og án spunagreindar) og jafnvel bestunar.

Úrbótaverkefnum Ú1-Ú3 má lýsa sem grundvallarverkefnum og jafnvel í sumum tilfellum forsendum fyrir frekara samstarfi og er því skynsamlegt að tækla fyrst. Verkefni Ú4 (Gervigreind í skólum) var nefnt af nánast öllum sveitarfélögum enda kominn talsverður þrýstingur frá skólasamfélaginu að taka málefni gervigreindar föstum tökum.

H5	Sjálfvirknivæðing
H6	Vaktaskipulag

Topp 3

Tillaga DataLab

Ú1	Samráðsvettvangur um gervigreind

Ú1 – Samráðsvettvangur um gervigreind

H1 – Gagnagreining fyrir lýðfræðilega þróun og skipulag

H2 – Sjálfvirk svörun fyrirspurna

Hugmyndin snýst um að nýta tilbúnar hugbúnaðarlausnir sem má aðlaga til þess

H3 – Spunagreind fyrir byggingarfulltrúa

Hugmyndin snýst um þróun lausnar sem hjálpar byggingafulltrúum að svara fyrirspurnum. Ekki er um að ræða sjálfvirka svörun heldur tól sem finnur viðeigandi upplýsingar úr lögum og reglugerðum og hjálpar byggingafulltrúa að semja svarið. Bakvinnsla er stór hluti starfsemi sveitarfélaga og í þessu tilfelli fer mikill tími í slíka svörun.

LOKAORÐ

Mikil tækifæri liggja í hagnýtingu gervigreindar og gagnatækni hjá sveitarfélögum höfuðborgarsvæðisins. Stærðarhagkvæmnin er mikil og eykst verulega með auknu samstarfi. Eftir því sem tæknilausnir verða stærri þáttur í rekstri sveitarfélaga verður slíkt samstarf enn mikilvægara, bæði fyrir stærri og minni sveitarfélög.

Til að styðja við slíkt samstarf er mikilvægt að samtal milli aðila sé gott og lifandi. Samræming aðferða og uppsetningar í dag getur auðveldað framtíðarsamstarf. Með því að fara sem fyrst af stað í verkefni sem láta reyna á samstarf og samræmingu má beina ljósi snemma á þá vankanta sem geta hindrað það. Hér er til mikils að vinna.

Næstu skref

SAMRÁÐSVETTVANGUR UM GERVIGREIND

sem tekur ákvörðun um næstu skref

velur úrbótaverkefni og hugmyndir

til að taka áfram

DATALAB

Spurningar

Kortlagning tækifæra

í hagnýtingu gervigreindar

Unnið af DataLab

fyrir Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

September 2025

SÓKNARÁÆTLUN HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

DATALAB

Útgáfa 2

DATALAB

KLÁR Í GERVIGREIND

Sími 693 0100 www.datalab.is Borgartúni 37 | 105 RVK